

Államvasuti reform.

Írta: Dr. Kovács Béla m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

A trianoni békediktátum arra kényszerítette a magyar kormányt, hogy a változott viszonyoknak megfelelőleg az elmúlt évek folyamán a magyar közgazdaság egész strukturáját igyekeztek átállítani. Ehhez képest, a vasúti díjszabási politika is mélyreható változásokon ment keresztül, amely változások keresztülvitelét a reánk szakadt súlyos gazdasági válság sietteteti. Ez a válság szükségessé teszi azt is, hogy a magyar államvasutnál oly reformtervek keresztülvitelével is foglalkozzunk, amelyek alkalmasak, egyrészt, különösen a magyar mezőgazdaság nehéz helyzetén könnyíteni, másrészt pedig lényegesen egyszerűsíteni fogják a magyar vasúti üzletvitelt is.

Mindenekelőtt kétségtelen az, hogy bizonyos fontos, mezőgazdasági termékek szállítási díjszabását lényegesen mérsékelni kell, tekintettel arra, hogy egyes mezőgazdasági árucikkek áresése az utóbbi időben oly mérvű volt, hogy azok a régebbi piaci ár alapján megállapított tarifátételeket ma már nem bírják el. Ez a tarifaszállítás, valóban, országos érdek, mert hiszen, ma is a mezőgazdaság sorsától függ az ország sorsa s annak virágzása nélkül elsorvad az ipar és kereskedelem.

Egy további sürgető követelménye a magyar vasutpolitikának az u. n. törttarifák megszüntetése. A trianoni Magyarországon 52 helyi érdekű vasúttársaság tulajdonában ma lényegesen nagyobb vasúthálózat van, mint amilyen terjedelmű a jelenlegi államvasúti hálózat. Nagymértékben hátrányos ez a helyzet közgazdasági életünkre, amennyiben minden vasúttársaság vonalán a fuvardíjat külön-külön számítják és ez nem ritkán 30—40 %-os szállítási drágulást jelent, (pl. a cukornál 35 %, a búzánál 37 %, az export burgonyánál 39 százaléka). Tudvalevőleg az ugyanazon a vonalon történt nagyobb távolsági szállítás költsége kilométerenként jóval alacsonyabb, mintha az árut, a vasúttársaság, rövidebb távolságra szállítja. Ebből következik, hogy a törttarifák ma még fennálló rendszere a nem vasúti fővonalon fekvő gazdaságok és iparvállalatok helyzetét rendkívül károsan befolyásolja.

A vasutpolitikai reformokkal kapcsolatban, tehát, a magyar kormánynak elsősorban foglalkoznia kell a helyi érdekű vasutak megváltásával és azonkívül a Duna—Száva—Adria Vasút állami kezelésbevitelének lehetőségével. Ez a kormányprogram az egész magyar vasúti hálózatot egységbe kívánja olvasztani abból a célból, hogy a díjszabások megtöréséből származó viteldíjtöbblet kiküszöbölhető legyen.

Nem kérdés azonban, hogy bizonyos mezőgazdasági termékek viteldíjának leszállítása, másrészt

a törttarifáknak a jelzett módon való megszüntetése a vasúti tarifabevételek lényeges csökkenésével jár. E bevételekcsökkenés ellensúlyozására, egyelőre nincs más mód, mint egy kisebb mérvű tarifaelemelés. Ez az átlagosan 10 százalékos megállapított emelés azonban nem érinti az ország nagyobb felét, mert egyidejűleg megszűnik a helyi érdekű vasutak vonalain eddig fizetett 10 százalékos pótdíj — és emellett, a hazai termelés szempontjából annyira fontos exporttarifáink teljesen változatlanul

maradnak. Ezek szerint tehát a szóban lévő tarifakérdésekkel kapcsolatosan való tarifaelemelés, tulajdonképpen, nem jelent mást, mint a vasúti viteldíjak arányosítását.

A tervezett reformok megvalósítása esetén 400 km.-nél több vasútvonal kerül állami tulajdonba, ami lehetővé teszi, hogy valóban, egységes közlekedési politikát és ezzel egyúttal hatékonyabb közgazdasági politikát is folytathassunk. A cél: olcsóbbá tenni a gazdasági életünk létfalapját alkotó mezőgazdasági termékeknek, de sok más árunak is, a vasúti szállítását. Ugyanakkor jelentékeny megtakarítást akarunk elérni az üzemi és igazgatási költségeknél is.

A Dunáninneri csonka Evang. Egyházkerület és a Nógrádi Evang. Egyházmegye közgyűlése városunkban.

Ugy hozta a sors, hogy városunk talán az első evang. egyház közigazgatási életében, most abba a szerencsés helyzetbe került, hogy egy héten belül két egyházi közület, az esperesség és a püspökség közgyűlésének színhelyül szolgálhatott.

Mindkét esemény emlékeztet ünnepnapként mulat és mélyes benyomást hagyott hátra úgy az egyház, mint a város életében is.

Oktober 13-án délután már az első vendégek között érkezett meg Kiss István püspök és Okolicsányi Gyula th. egyházkerületi felügyelő, Kirschner Rezső püsp. titkár kíséretében, majd az 5 órai vonattal az egyházmegyei kiküldöttek többi tagjai is megérkeztek. Mihalovits Samu esperes kíséretében, akiket Laszkáry Gyula földbírtokos, johanita lovag, ehm. felügyelő autón érkezve már várt. — A parokián rövid uzsonna után azonnal megtartották az egyházmegyei előértekezletet, majd a lelkes nyugdíjintézet ülését.

Oktober 14-én délelőtt a fellobozózott templomban Okolicsányi Gyula dr. mint a felügyelők széniora nyitotta meg Meskó Károly főjegyző imája után az egyházmegye közgyűlését s bejelentései után lelkészek és világiakból álló küldöttség kíséretében, harangzúgás és az Erős várunk hangjai mellett vonult be a templomba az egyházmegye új elnöksége. Itt Okolicsányi üdvözlő szavai után először Laszkáry Gyula felügyelő tartotta meg hatalmas székfoglaló beszédjét, megilletődött hangon utalt arra, hogy ezt a tisztséget nem kereste, de elfogadni azt tiszta családi hagyományai folytán is kényszerült a maga egyéni, az egyházáért meg az életét is kockáztatni kész ragaszkodása és hűsége révén is. Magasvonalu, átfogott eszmékkel telített beszéde során vázolta tevékenysége követendő irányait és igen nagy hatást kiváltó beszéde után Horváth Sándor balassagyarmati polgármester egyházmegyei II. felügyelő szólott arról, hogy szívesen áll egyházépítő családjá és ősei sorába itt a nógrádi egyházmegyében, amelynek területén elvezett hazája után új otthonát és működési kört talált. — Szolgálatát e téren is annak a gondolatnak a jegyében látja el, hogy a közigazgatás egyben népnevelés is. Mihalovits Samu esperes az Ur régi szolgáinak hűségével áll ismét a kormány mellé azzal, hogy minden erejét Neki és Egyházának áldozza. — Kardos Endre alesperes az eddigi lelki megnyilatkozások egyháztörténelmi jelentőségét emelte ki s úgy állt be a vezérek sorába esperes társával immár ismételtelen. Igen meleg szavakban Kiss István püspök, Balog István esperes, Csövény Dezső és Bérczes Lajos üdvözlőként az elnökséget, mely után az új istentiszteleti rend letárgyalásával véget ért a közgyűlés. Melyhez hasonló lelki hatásokban állig volt,

mert a jelenlevők közül talán öt sem volt akinek a megnyilatkozások során könnyű ne csillant volna meg a szemében. S míg szétoszlott a gyűlés, a lelkekben ott csengett a felügyelői eskü szava, az emlékeztetés az 1607—1645—1791—1848. évi törvényekre, amik az evangélikusok vallásszabadságát biztosítják s amik megvédésére a felügyelők ősi szokása a diszmagyar kardot a közgyűlések asztalára helyezi.

Az egyházmegyei közgyűlés végén érkezett meg az egyházkerület inspektora. Dr. Sztranyavszky Sándor s a közben szüntelen jövő új vendégek érkezése közben folytak le az egyházkerületi közgyűlést előkészítő bizottságok ülései és a vendégek látogatásai a helybeli gyárakban, Salgón, stb.

A bizottsági ülések végén este a kerületi gyámintézet Laszkáry Gyula és Podhradszky János elnöklété alatt tartotta meg közgyűlését, amelyen az egyházak segélyezését intézték el.

Oktober 15-én tartotta meg az egyházkerületi lelkeszertekezlet ülését Kiss István püspök elnöklété alatt, amelynek során a Tesz. nagymérvű kiuteltett Wenk Károly esperes alelnökévé választották. Csövény Dezső írásmagyarázata után Furia Zoltán tartott igen nagy hatást értekezést a szekták kérdéséről Limbacher Zoltán korreptárája mellett, majd Kirschner Rezső, Irányi Kamil fejtegetései után a lelkeszertekezlet véget ért. — A kerületi törvényszék ülése következett ezután, majd a közgyűlési első értekezlet után a templomba vonult a közönség, ahol már zsúfolt helyek vártak a harangkondulást. A püspök és a kerületi felügyelő vezetésével testületileg, a helybeli egyház presbitériumának és a református egyház küldöttségének kíséretében vonultak be a vendégek a templomba, ahol az Igét Fagyás Aladár komáromi lelkesz hirdette, mely és nagy hatást váltva ki. — Emelte az istentisztelet áhitatát a leánygyelet és az acélgyári dalosok 2 szép karéneke, amiket Kovács Géza vezetett. — Ezután az acélgyári kaszinóban 80 terítékes közvacsora volt, amelyen városunk vezetői is részt vettek a presbitérium tagjaival együtt.

Oktober 16-án az acélgyár ünnepi mezbe öltözött kaszinójának dísztermében felsorakozott a közgyűlés közönsége, amelyen kb. 70 egyházi és világi vezető egyéniség jelent meg. Moson—Fehér—Komárom és Nógrád megyékből. Kiss István püspök bőséges imája után Dr. Sztranyavszky Sándor kerületi felügyelő mondotta el a lap hasábjain már közölt és igen nagy hatást keltő beszédét, majd Kiss István püspök püspöki jelentését terjesztette elő az elmúlt egyházi közigazgatási évről. — Leromlott köz- és gazdasági állapotaink lelki képét megrázó

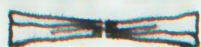
vonásokban festette meg; az elmúlt évről s a vallási életet fenyegető sok jelenség közül különösen a kommunista parádicsom jelszavával foglalkozott bővebben. Megemlékezve arról, hogy az ország felekezetei között a viszont különösebb momentum nem zavarja meg az egyházi élet fontosabb eseményeit ismertette. A teológiai fakultás és otthon épületének felavatására a papnövendékek feltűnő nagy és már szinte korlátozást kívánó számára, a harmas emlékünnepre utalt és rátérve a testvér református egyház iskoláinak ünnepségére, — könnyektől elcsukló hangon emlékeztetett arra, hogy a mi ilyen sokszázéves jubileumra érett híres iskoláink nem ünnepelhetnek, mert a megszállt területeken maradvány, vagy megszűntek, vagy működésükben teljesen megbénítottak! A kerületi felügyelő magas kitüntetésére térve át, a közgyűlés felállva ünnepelte Dr. Sztranyavszky Sándort. — Majd szép szavakkal adozott a 23.000 pengő alapítványt tett Bárány Róza áldozatkészégének, valamint a 400 holdnyi vagyont a szécsényi egyházra hagyó Sziijártó Lenke emlékének.

A püspöki jelentés után a közgyűlés a lemondott Balogh István esperes helyére főjegyzőnek Dr. Kovács Sándor egyetemi tanárt választotta meg, a levéltári bizottságba Horváth Sándor polgármestert. — Az 1848. XX. tc. végrehajtása tekintetében a regnikorális bizottság munkáját sürgette a közgyűlés. A pénzügyi előadó jelentésével kapcsolatban a takarékos elvet széles vonalon érvényesítette. Kiosztotta a Bardácsy-segélyeket stb. Majd a tanügyekre került a sor, ennek során kitűnt, hogy az egyházkerület a múlt évben a tanügyre két és fél százezer pengőt áldozott, szabályozta a konfirmáció oktatását, a törpe iskolák beosztásával foglalkozott, állást foglalt az új tanterv tekintetében. A jogügyi bizottság előterjesztésében letárgyalta a lelkészválasztási országos szabályrendeletet, az egyházak foglalkoztatását stb. A misiók munkáját ellenőrizte, majd a gyámintézet és a lelkeszertekezlet jelentése után a kórházak és fogházak lelki gondozását tárgyalta s végül elhatározta, hogy a jövő évi közgyűlést az új templomot építő székesfehérvári egyház vendégeként — fogja meghívásukra meglatni.

A mindvégig emelkedett tónusu és hangu közgyűlést a püspök imájával a kerületifelügyelő azzal fejezte be, hogy a közgyűlés hálás köszönetét tolmácsolja a vendéglátó helybeli egyháznak, a városnak, melynek polgármestere, a mindig agilis dr. Förster Kálmán is mindent elkövetett, hogy messze idegenből városunkba jött vendégeink jó emléket vigyenek, ismét köszönetet mondott a helybeli nagy vállalatok vezetésének támogatásukért, de különösen az Acélgyár Igazgatóságának, kiváltképpen Fabini Henrik igazgatónak a helyiségek átengedéseért és azért a sok körültekintő figyelmességéért, amivel a közgyűlés 3 napjának kellemes lefolyását biztosította.

Valóban nagy, részben ennek is volt köszönhető, hogy amikor a közgyűlés tagjai a délutáni palackgyárat megtekintő programja után vonatra szálltak, azt hangoztatták, hogy nem bánnák, ha jövőre is Salgótarjánba kellene jönniök. Ebben pedig nem utolsó sorban volt oka az acélgyári kaszinó ebédjének és azok karikacsapásszerű felszolgálásainak is, amik sok étkező minden kívánságát teljes mértékben kielégítették.

Csak egyetlen panasz jutott tudomásunkra. Draskóczy Lajos ny. theol. dékánunk panaszkodott fel, hogy rosszult neki az, hogy szép felkészítő beszédét a salgótarjáni kedves asszonyokra nem mondhatta el a csütörtöki közvacsorán még pedig azért, mert hölgyek nem voltak jelen. — Pedig hát őket is számon tartottuk a vendégek. — Reméljük, legközelebb erre is nyílik alkalom.



Bethlen István és a könnyen felejtők.

Van egy közmondás, amely úgy szól: „Hordozd egész nap hátadon, este tedd le és rossz ember vagy”. Ez a közmondás jut eszünkbe, amikor Bethlen István volt miniszterelnök távozása után, olyan oldalról is felhangzik a jogosultságon kritika hangja, ahonnan nem volna szabad másnak felhangoznia, mint a hála, a köszönet és elismerés szavának. Nem telt el olyan nagy idő a változások óta, hogy a józan magyar nép vissza ne emlékeznék azokra az áradó és dicshimnusz zengő választási szónoklatokra, amikor a Duna-Tisza köze, a Dunántul, a Tiszántul viszhangozott Bethlen István dicsőítésétől. A férfias elismerés szavát nemcsak a kormánypárti szónokok hallatták, hanem azok az ellenzéki politikusok és választók is, akik igyekeztek megmaradni az elfogulatlan állásfoglalás határain belül. Ha ezeknek a jelenségeknek közelebbi magyarázatát akarjuk adni, a magyarázatot megtaláljuk abban a körülményben, hogy még meleg volt ez a jubileumi hangulat, amellyel az ország ünnepelte és körülövezte Bethlen István személyét. Az az elismerés, amely a jubileummal kapcsolatban Magyarország kormányelnökének osztályrészéül jutott, az elsősorban a külföld államférfijainak megnyilatkozása volt s a külfölddel egyetemben az ország is honorálta a jubileum alkalmával az államférfiúi munkateljesítést, amelyet Bethlen István tíz éven keresztül egész emberként férfiúi eréllyel és kitartással végzett.

Maga a józan magyar nép döbben meg akkor, amikor ugyanazt a miniszterelnököt, akit csak az imént pálmálgatással és olajággal köszöntött és ünnepelt az ország, ugyanazt a miniszterelnököt, sokszor, sok helyen, ugyanazok kritizálják, akik abból lettek „valakik”, hogy amíg még a hatalom birtokosa volt Bethlen István, addig az ő oldalán állottak.

A józanság emlékezik, a józanság számol, a józanság feljegyez és nem felejt. Hevenyészve, 12 pontban foglaljuk össze Bethlen István érdemeit s azokat az alkotásokat, amelyek állampolitikai és gazdaságpolitikai szempontból az ország újjáépítésének nagy céljait szolgálták.

1.) Erős kézzel, lépésről-lépésre megteremtette a belső rendet és közbiztonságot, amelyet a háború, a béke a forradalmak és ellenforradalmak feldúltak.

2.) Stabilizálta a valutát és ezzel véget vetett az inflációs értékpusztulásnak. Amikor Bethlen István gróf a kormány élére állott, a korona zuhanása már folyamatban volt. 1924-ben történt a stabilizáció s azóta a magyar valuta mindmáig sziklasszilárd maradt.

3.) Megalkotta a Nemzeti Bankot, amely valóságos mintaintézménnyé fejlődött. A Magyar Nemzeti Bank jelenleg az ország egyik legbecsebb gazdasági értéke, melyre minden tekintetben büszkék lehetünk. Független a kormánytól és a pártoktól, hű őre és védelmezője a magyar valutának és irányítója az ország hitelpolitikájának.

4.) Megalkotta a pengő pénzrendszert s ezzel lehetővé tette a stabil pénzrendszer kialakulását.

5.) Létrehozta az új vámtarifát, amely a hazai ipar soha nem remélt, nagyvonalú fejlődésének képezte alapját.

6.) Megalkotta a földreformot, melynek kapcsán egymillió hold föld jutott kisbirtokosok kezére és több mint egy negyed millió házhely keletkezett.

7.) Megindította a tökékepzést és a beruházási akciót s újjászervezte a forradalmakban és román megszállás folytán tönkrement állami üzemeket.

8.) Irányította a mérlegfelértékelést, ami közelebb hozta a mérlegvalódiság elvének érvényesülését.

9.) Külállamokkal barátsági és kereskedelmi szerződéseket kötött, amelyek kimozdították az országot a holtpontról.

10.) Megalkotta az öregségi idejére való biztosítást és kiépítette a társadalombiztosítás szervezeteit.

11.) Hosszulejáratu külső kölcsönöket szerzett és megindította az országos kisipari akciót és a villamosítási akciót.

12.) A hágai egyezség kapcsán megoldotta a jóvátételi probléma végleges elintézését.

Ime, a 12 pont! Nem önkényes felsorolást végeztünk, hanem az ország tíz éves történetéből és törvénytárából emeltük ki azokat az államférfiúi cselekedeteket, amelyeket a Bethlen kormány valósított meg a magyar nép javára s az ország érdekében. Szükséges újra és újra felidézni a multak eseményeit, hogy a gyorsan felejtők emlékezte felüljön s

A SZENT ERZSÉBET NŐEGYLET TEAESTJE.

A Szent Erzsébet nőegylet mult szombaton kezdte meg műsoros teaestjét a róm. kath. olvasókönyvben. A nőegylet és a kongregáció tagjai lelkes buzgalommal készítettek elő az idény első teaestjét, hogy a multhoz képest még nagyobb közönséget biztosítsanak továbbá esteik számára is. A pompás színű öszilombokkal ékesített szinpad elöl és asztalok az idei szép ősz kellemes hangulatát varázsolták a terembe, melyet annyira megtöltött a közönség, hogy pótasztalokat kellett még beállítani. Hogy a mostani nehéz, mindenesben leledukált életviszonyok dacára is ilyen nagy számú közönség látogatott el, ez nemcsak az emberek megtörtöb, karitatívabb lelkületének tudható be, hanem a kedves háziasszonyok mindenre kiterjedő, diszkrét ligyelmének is. A műsor összeállítása pedig bizonyossága annak a buzgalomnak, mely észrevehetetlen fillérekért szívet, lelket és szemet kíván gyönyörködtetni s mely észrevehetetlen fillérek viszont számtalan könnyet fognak letörölni, éhséget csillapítani, hideget elűzni.

A beköszöntött Szenthe László m. kir. kormánytanácsos, palackgyári igazgató mondotta. A mai idők társadalmi jelenségeit meglátó, boncolgató elme komolyságával foglalkozott a nőegylet rendezéséről, hivatásukról és a néphangulatról. A mindenképpen szép és érdekes beszédből kiragadtuk a következőket:

A bajból mindig elég van a világon, de néha annyi van, mintha el akarna nyelni. Ilyen idöket élünk ma most s élni fogunk még soká, mindaddig míg a háború rettenetes következményeit az idö és a szeretet s az emberi iparkodás el nem simította. Ettől manapság nagyon messze tartunk s amit látunk, az mind a bajok s a küzdelmek kellő közepébe állít bele. Mert igaz, hogy elgyötört, szomorú terhelt emberek, másszor is voltak el hosszú sorban a világ, az élet utjain. Volt szegénység, betegség, nyomorúság máskor is s az emberek millióira különben is ránehezedett úgy saját gyarlóságuk, mint mások kegyetlensége s az élet igazságtalansága. Máskor is volt éhség, inség és drágaság s a megélhetés szörnyü gondolai is keserítették a föld népét, sok áldozata volt az önzésnek, zsarolásnak s számtalan hajótöröttje az élet tengerének. Máskor is találkoztunk szomorú özvegyekkel, elhagyott árvákkal, s elfáult szenvedőkkel, a testi erőnek s a szív reményeinek rokkantjaival, de mily özőne szakadt ránk a bajnak a legvéresebb, legöldöklöbbs s legkegyetlenebb világháborúban, mikor milliók számára nyitlak meg idö előtt a sirok, mikor százezren megrokknva tértek meg a harc-terekről, mikor százezer gyermek lett apátlan s anyáik özvegyek, mikor elborult a testvériségben bizakodó világ ege s mint keserűség s bánat patakzott a szemekből a könnyek árja.

E szörnyü háború után ránszakadt egy meg nem érett, egy züllött agyu emberek által vezetett forradalom és a kor poharát kiittatta velünk salakjának utolsó cseppjéig.

Forradalom, kommunizmus megszállás és ellenforradalom felszántották az országot, felülre dobáltak ami alul volt, maguk alá temettek multat, történelmet, alkotmányt és trónt, ronggyá tépték az ezer sebből vérző társadalmat s ma itt állunk kifosztva, vagyonvesztetten, a legdicsebb pusztulás az elszegényedés utján.

Mindezt a veszteséget pótolni, mindezt a bajt végleg eltüntetni s a könnyeket felszáritani nem lehet, de szent és elengedhetetlen kötelességünknek kell

hogy azoknak a hitelrontóknak, gáncsokodóknak, hírterjesztőknek és jogtalanul kritizálóknak a fejére olvashassuk a való tényeket.

A magyar társadalmat, a józan magyar népet nem lehet azokközé a gyorsan felejtő hálátlank közé sorolni, akik csak azt várták, hogy eltávozzék helyéről Bethlen István, hogy értekeit letagadhassák, elsikkasztassák és emlékét elhomályosíthassák. A tények és a csatasorba állított igazságok beszélnek.

felismernünk azt, hogy e bajokat tölünk telhetőleg enyhítsük. Össze kell fogunk és megmutatunk hogy ezekben a súlyos idöokban szivtelenek és ridegek lenni nem tudunk. Szívvel és lélekkel sok-sok szeretettel folytatunk kell a bajokat enyhítő munkát. Mindenkre szükség lesz! Mindenkire! Nincs e részben agg, férfi vagy nő, akire ne hármolna kötelesség! Megértő és készséges szeretetre lesz az egész vonalon szükség. Mi salgótarjániak megnyugvással, büszkén vallhatjuk, hogy hölgyeink, nőegyesületünk átérik azt, mit jelent az szegénység, éhezönek, özvegynek, árvának lenni, ősi szélben, hideg téli éjszakákban. Társadalmi akciók élére állva, járnak előttünk, hogy példájuktól tüzel fogjanak a lelkek s azok tüzesítsenek át s lobbantsanak lángra másokat.

Ha valamikor, hát most jött el a szeretet tüzeben való világégésnek ideje.

Világégés volt a háború elégtünk Isten haragjának tüzeben! Égjenek hát most a lelkek a szeretet tüzeben, óvják, ápolják ebben az országban szerte a könyörületesség virágát s alakuljon ki a könyörületesség nevében az a jobb világ, melyben több igazság lakozik!

Majd az udvariasságról szóló fejtegetés után így folytatta:

Történelmi fejlődésünknek ma különösen nehéz idejét éljük. Ma mindenki politikát csinál, bírálatot gyakorol a fennálló rendszeren, változatlan törekvéssel, szinte önszorgalmazott magasabb életcélsággal keresik hozzánemértő korcsmai politikusaink Kant a nagy bölcsele „Mi van és mi legyen?” elméletének elhelyezését a társadalmi és politikai életben.

Kritikájuknak kutató csákánya mindig újabb és újabb javítani valót talál a mult és a fennálló rendszer ténykedéseiben. Utána nagy szavakkal jelentik ki bizonyos intézmények tökéletes csödjét és nem számolva a tömeglélek gyújtópontjaival, remhírekkel táplálják az izgatott néphangulatot. Ezek a kritikusok nem várják az élet szükségzerű, szociális fejlődését, a lépésről-lépésre való haladást, ők lendületes ugrásokkal akarják a társadalom egyes rétegeit céljaiknak megfelelőleg boldogítani. Egyéni politikájukat néphangulatként feltüntetve és eszmék surlódására használva utat engednek az anarchista törekvéseknek, minek következtében meglazul a nemzeti összetartás.

Miért védekezünk oly hanyagul a tömeglélek megrontása ellen? Miért engedjük elferdíteni a szociális kérdést?

Talán van még mód elcsendesíteni az utolsó politikusokat? Talán tudunk még harcolni hazánk jobb sorsáért!

Jusson eszünkbe Bebel Ágostonnak, a német szociáldemokrata vezérnek szava, aki a nemzeti eszmét előbbre helyezte a nemzetköziségnél, mondván: „Élünk és harcolunk hazánkért minden erőnkkel utolsó lehetünkig.” Pedig módjában lett volna párthiveit a fennálló rendszer ellen izgatni. De ő is kikelt a néphangulat megrontói ellen. Bebel szép példát adott: harcolni és megakadályozni, hogy a Lenin féle alakok a néphangulat megfertőzésével meg ne tudják vetni a lábukat a magyar talajon.

Védekezésünk kell a néphangulat felelőtlen megmetyelözöi ellen, mert a tömeglélek nem gondolkodik, nem mérlegel. A feltüzelt tömeg hangulatából kialakult politikai szemlélet nem az örök nemzeti eszme értékmérőit alkalmazza, hanem nemzetközi utakra téved és hamar rátalál a guruló rubel forrására!

Fogjon össze tehát a társadalom józanabb része és tegye ártalmatlanná a tömeglélek alattomos mérgezöit, hogy

tisztult érzésekkel nyugodtan nézhessünk a ködös jövő eseményei felé!

Adj a Isten úgy legyen!

Szenthe László kormánytanácsos be- széde után Vilezzál Richárd Braga: „Szerenád” és Burmester: „Menuett” hegedűszólistát játszott a művészérzékkel, pedig a játék alatt is csuzos bántalmi voltak a balkarjában. A kitünő zongora kíséretet Röder Alfréd szolgáltatta.

A műsor kimagasló száma: Szmolka Mihályné ker. elnöknő felolvasása volt. Tárgyát páduai utazásából és a szt. Antal kultuszról merítette. A páduai szent iránt érzett nagy tisztelete, csodálata mély impressziókat keltett benne, mert felolvasását a szeretet csillogó, drága köveivel ékesített köntösbe foglalta, ragyogó stílusa a megkapó részletek vázolásával megmarkolta a lelkeket és fogva tartotta a befejezésig. Helyszüke miatt részletek kiemelését mellőztük azon reményben, hogy a kedves szerző átfogja engedni művét a leközlésre.

A műsor utolsó száma Endrödi Béla: Porcellánfigurák című hangulatos képe volt. Erdélyből menekült urilány levélírás közben viszagondol az elhagyott ősi kuriára, a kicsiny, fehér leányszobájára, emlékeztében végig simogatja annak minden darabját s el-elmélázva maga elé idézi legkedvesebb csecsebecsét: a szebbnél-szebb porcellánfigurákat. Az erdélyi hölgyet Gábel Mimi játszotta mély átérzéssel és még több bájjal, míg Huszár Erzsébet a Kékruhás leány, Zamecsnik Ilonka a Fátyolos hölgy, Gurszky Olga a Szőlőfűrtös leány, Partényi Évi a Japán leány, Bender, Helénke az Indián leány, Reguly Lajosné a Magyar uriaszszony, Langer Irén a Pásztorleány, Golyán Gizi a Pirosgyümölcsös leány, Bakcsi Mária a Táncozó, Schiller Ilonka a Pierette, Bedő Terike a Galambbal játszó leány és Schmieder Sarolta a Rokoko figurát alakította. Mindannyian nagy tetszést és tapsot arattak. A nemcsak hatásos, megkapó, de egyben irredenta kép megrendezése Kiss Lajosné elnöknő agilitását dicséri. Kár, hogy a jelenetek alatt nem szövegezték meg halk muzsikát, kedves menüeteket, keringőket, stb.

Műsor után a kedves háziasszonyok és leánykák fürgén felszolgálták a kitünő teát s elragadó figyelmességgel örködtek azon, hogy mindenki jól érezze magát. A műsor közöttben, a teázás ideje alatt majd az azt követő tánchoz Rudi primás játszott szépen és kedvvel s az első teaestról őszintén mondhatjuk: Jölsikerült!

Kk.



Iz, szín és zamat

jellemzik a 3 sonkavédjegyű Magyar-Sonkapácal pácolt sonkát, mely pár 70 fill. és 2 pengőért mindenütt kapható. Hentesek uradalmak és intézmények 1 és 5 kg. csomagokban is kaphatják. Főraktár „Baross Hírtér” Győr, hol a vizonteladók is kiszolgáltathatnak.

Egy 75 m-es szénkereső bányafuró olcsón eladó. Érdeklődni lehet a Tatra kertben.

Hirek és különfelek

A reformáció emléknapján október 31-én d. e. 10 órakor istentisztelet lesz az evangélikus templomban, este 7 órakor pedig emléknap ugyanott.

Református istentisztelet október 31-én: délelőtt 10 órakor. Délután 6 órakor vallásos estély a reformátorok emlékére. Közreműködnek: Pénzes Zoltán: A reformáció szelleme és hatása. Wolf Teréz: „Térj magadhoz drága Sion” egyházi ének száma, Röder Alfréd: orgonajátéka, Kiss Zsolt V. gimnáziumi tanuló szavalata: Tebenned bízunk.”

Nyugtázás. A Rimamurány St. Vasmű Rt. igazgatóságának hálás köszönetet mond a HONSZ helyi csoportja a beküldött 100 pengő adományért, ugyanígy az Izr. nőegyletnek az 5 pengő adományért.

Műkedvelő előadás Bocsár-lapujtón. Folyó hó 11-én este Rakamezai korcmáros külön termében nagy érdeklődéssel kísérvé adta elő a lapujtói levante ifjuság Baly József segédjegyző rendezésében Csepregi kitűnő magyar népszínművét a „Piros bugyellár”-t. A szereplők nagy kedvvel tanulták meg szerepüket, ez meg is látszott a jelenetnyilvánulásokon. Meg kell veregetni a vállát a rendező urnak is a fáradságos munkáért és a továbbiakra buzdítjuk őt. Csak így tovább. Lám minden fáradságának meg van a jutalma. Leventék, lányok Ti is jó munkát végeztetek!

A november elsőjei lakbér. „A Munka” mult heti számában a háztulajdonosok lelkiismeretéhez apelláltam. Kifejtettem, hogy a kis lakbéres tisztviselőket különösen azért érinti súlyosan a fizetéscsökkenés, mert a lakbérükre rá kell fizetni s ezt pedig a leredukált illetmény nem bírja el. Kifejtettem, hogy a lakbér leszállításból a háztulajdonosnak csak november 1-én van haszna, mert a novemberi állapot lesz az alapja az 1932. évi házádonak s az évközi csökkenés az adóra nincs hatással. Tegyük fel, hogy a háztulajdonos évi 100 pengőt enged a lakójának. Ebben az esetben ténylegesen csak 64 P-vel kap kevesebb lakbért, mert 100 P. haszonérték közterhe 36 P, amit 100 P. után fizetnie kell. Ezzel a felvilágosítással azt akartam elérni, hogy a szükség-helyzet hozta kényszer és a méltanyosság mellett a novemberi lakbércsökkenés legalkalmasabb voltára is rámutassak. (Egy lakó.)

Ujzszerű, bátor, hézagpótló vállalkozásra hívjuk fel t. olvasóink szíves figyelmét. A Rómer divatruház szomszédságában nívós csemegeüzlet és büffe nyílt meg. Értesülésünk szerint annak vezetése olyan kezébe van letéve, mely maga is garancia arra, hogy t. olvasóink ott a legfigyelmesebb és legolcsóbb kiszolgálásban részesülnek.

Éles lövészet. A salgótarjáni m. kir. csendőr tanosztály folyó hó 29-én 7 órától 13 óráig a lövöldötől Északra fekvő területen éles lövészetet tart. — E napon a jelzett területen való tartózkodás életveszélyes és tilos.

A régi világhírű magyar gyártmány a Tiszaújlaki bajuszpedrő mindenütt kapható.

Agazdasági helyzetnyomozás sulyát első sorban a református diákság érzi. A magyar jóvendőt menti az, aki szegény diákjainak ebédhez segíti. Gondoskodjék havi 4 P-vel egy református diák ebédjéről. Adományokat a Soli Deo Gloria Szövetség Diákszociális Osztálya (Budapest IV. Múzeum- krt. 37. II.) fogad el. Csekk száma 41994.

Disznóölés el sem képzelhető anélkül, hogy a gondos háziasszony ne szerezne be idejébe a 3 sonka védjegyű „Magyar-Sonkapacot”, mely a sonkák és füstölt husok pácolásához nélkülözhetetlen. 70 fillért és 2 pengőért mindenütt kapható. Ha valahol nem kapná rendelje meg a főraktárból a pénz előzetes beküldése mellett „Baross-Íllatszertár” Győr Baross-ut 7. Tel: 867.

Karacskeszi régi templomát Karacskeszi katolikus népe nagy áldozattal javíttatta ki. Ebben a nehéz időkben igazán szép példája az áldozatkészségnek az amit a karacskesziek cselekedtek. Dicséret jár nekik! A szépen javított templom szentelését vasárnap 25-én ünnepélyes keretek között tartja meg az egyház.

Megszűnt a városi szükségmunka.

1930 őszétől folyt szakadatlanul az a munka, amely elsősorban azért indult meg, hogy a mindinkább fokozódó munkanélküliségen enyhítsen. Az e célra befolyt kormánytámogatás és a városnak anyagi megterhelése aránytalanul nagy volt a végzett munkateljesítményhez képest. 400—500 embernek s közvetve a sok száz családnak jutott, ha nem is nagy falat kenyér ezen idő alatt.

Minthogy azonban a város anyagi helyzete a polgárság teherbíró képességének csökkenésével nagyon megromlott, kénytelen volt a város vezetősége a legutóbbi hétig foglalkoztatott cca 250 embert elbocsájtani.

A kétségbeesett munkanélküliek küldöttségileg keresték fel a város vezetőségét, hogy az éhenhalás veszedelmét családjukról, ártatlan gyermekeikről hártsa el.

A város vezetősége mindent elkövet, hogy a szerencsétlenek baján segítsen, de maga erejéből a bajt megoldani teljesen képtelen.

A munkanélküliek pontos, szigorú

és különféle családi körülményeire kiadható lajstromozása most folyik. Két nap alatt megtörténik a megállapítása annak a katasztrának, mely megmutatja a teljesen nincstelenek pontos számát. Ezután 1-2 nap alatt egy bizottság a már előre megbeszélt program alapján igyekszik végrehajtani a munkanélküliek érdekében fogandositandó rendelkezéseket.

Kétségbeejtően komoly ez a kérdés! Bár a munkanélküliek egy része saját hibájának áldozata, emberbaráti, szociális kötelesség, hogy az ártatlanul szenvedőkön segítsen az, akinek és akinek az Isten módot, hatalmat adott ezzel

Jövő számunkban lesz módunkban beszámolni az eredményről, vagy eredménytelenségről, melynek következményei egyetemesen boldogítanak, vagy büntetnek mindnyájunkat!

(Itt jegyezzük meg, hogy alkalmunk volt betekinteni a kataszterezés szomorú munkájába, ahol a szenvedések és elkeseredések soha el nem képzelt méretei nyilatkoztak meg. — Szerk.)

Menetrendváltás a külföldi vasutakon. A külföldre menő és külföldről jövő közvetlen gyorsvonatok és közvetlen csatlakozású vonatok menetrendjeit és menetárait is tartalmazó, 51 évfolyamu VASUTI UTMUTATÓ és MÁV MENETREND, a magyar királyi Államvasutak hivatalos menetrendkönyvének zsebalakú kiadása megjelent. A megszokott pontossággal közli az összes magyar vasutak téli menetrendjét, az új díjszabásokat, a vidéken közlekedő autóbuszok részletes menetrendjeit, hazai utazási kedvezményekre vonatkozó ismereteket stb. Kapható minden könyv-árusító helyen, dohánytözsdékben s az állomások pénztárainál és portáseinál. Ára: 2 pengő. A VASUTI UTMUTATÓ és MÁV MENETREND ugyanúgy mint a régi 1 pengős ZÖLD MENETREND, a téli menetrendek érvényességének ideje alatt, többször megismétlődően értesíti közönségét az időközi menetrendváltásokról és ezzel felbecsülhetetlen szolgáltatást teljesít. A nagy „nemzetközi” VASUTI UTMUTATÓ, amely az ismert részletességgel közöl hazai menetrendeken kívül osztrák, német, cseh, olasz, román, jugoszláv, svájci, francia, belga, lengyel, holland stb. menetrendeket, már szintén kapható. Ára 4:50 P.

SPORT.

SSE—Soroksár 3 : 2. Értékes szép győzelem. A SSE mindvégig kezében tartotta a mérkőzés sorsát.

Jászberényi Lehel SBTC 2 : 2 (1 : 2). A 2 : 0-ra vezető SBTC döntetlenre csak a lerugott Babi meggyőzött játékaival és csatársora ideges lövéseivel magyarázható. Pedig erre a két pontra az SBTC-nek igen nagy szüksége lett volna. Ha azt akarja a csapat, hogy beleszólása legyen a bajnokságba, a további mérkőzéseit még nagyobb ambícióval, még nagyobb kitartással kell megküzdenie. Kár hogy Szalay olyan rossz a szélső posztján és Szabó Pista sem találta meg igazi biztonságát. Pedig a szélsőre kidolgozott támadások hoztak eredményt a Lehelnek is. Takács Béla, Ménich igen sokszor, biztos helyzetből kapu mellé lönek. Géczy bár biztos kezű kapus, de kifutásainál óvatosabbnak kellene lennie. — A Lehel csalódást keltett. A mérkőzés 3/4 részén az ő téréfelen folyt a játék. Dicséretet érdemel ügyes taktikájáért. Tömörült a kapu előtt és tácsra játszott. Az időt huzta, de a cél szentesíti az eszközt.

DAC—PBÜSE. F. hó 18-án mint már előbbi számunkban is jeleztük igen erős mérkőzés volt Diósgyőrött, a zagyvapálfalvai PBÜSE játszott a DAC-cal, melynek eredménye 3:2 (2:1) volt a DAC javára. A mérkőzés mindvégig igen heves volt, az iramot a PBÜSE vezette, állandó támadásban volt, de amikor a DAC a PBÜSE felére vezette le a játékot, mintha dermedtség fogta volna el PBÜSE játékosait szinte félve a támadástól védele-

nül hagyták a kaput, melynek őrzője a máskor brilirozva védő Kasztl kapus bátorlalanul bent maradt a kapuban megvárva míg a DAC játékosai közel jutva védtelenül belöhtették a vezető gólt. A DAC játékosai bár gyengébb játékosoknak bizonyultak, de nagyobb ambícióval játszottak méltán kiérdemelt győzelmet arattak. Mindhárom góljukat a balszélső szerezte, a PBÜSE-ből pedig Huszár II és Kastanek volt a góllövő. A második félidőben a PBÜSE erősebb tempóval játszott, csak hogy magához ragadhassa a vezető gólt, a kiegyenlítés ugyan sikerült, de ismét Kasztl kapus indiszponáltsága miatt a DAC a végleges vezető 3-ik gólt megszerezte. A 35-ik percben a kissé erőszakosan játszó Tóth Sándor PBÜSE játékost a bíró kiállította így a hátra lévő játékidőben már reménye se maradt a kiegyenlítésre a megcsontított csapatnak. F. hó 25-én vasárnap DVTK-val lesz bajnoki mérkőzés Diósgyőrött, ugyanis diósgyőri vasgyári csapat jelenleg a bajnok csapat.

A bajnokságok jelenlegi állása:

I. osztály:										
1. DVTK	6	5	—	1	12:5	10				
2. PBÜSE	6	4	1	1	13:10	9				
3. SSE	5	4	—	1	14:4	8				
4. HAC	6	3	1	2	13:15	7				
5. SAC	5	2	2	1	5:4	6				
6. DAC	6	3	—	3	16:13	6				
7. M. ÖVTK	6	2	—	4	9:17	4				
8. MVSC	6	1	1	4	11:10	3				
9. S. MÁV	6	1	1	4	7:17	3				
10. PTK	6	—	2	4	6:12	2				
II. osztály, mátravideki csoport:										
1. HVSE	5	4	1	—	16:2	9				
2. MESE	5	3	2	—	19:7	8				
3-4. SBTC	6	3	2	1	16:7	8				
3-4. J. Lehel	5	3	2	—	16:7	8				
5. GyKASE	6	3	—	3	6:10	6				
6. Dobó ISE	5	2	1	2	6:13	5				
7. GyAK	5	2	—	3	7:4	4				
8. FSE	5	1	2	2	5:7	4				
9. STAC	4	—	1	3	2:8	1				
10. HSE	4	—	1	3	1:9	1				
11. Egri Vasas	4	—	—	4	1:25	—				

Salgótarján m. város polgármesterétől. 11509/1931. sz. Tárgy: Nehai Podraczky Mária Hedvig hagyatéka.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Salgótarjánban 1931. október 14-én végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt Podraczky Mária Hedvig salgótarjáni volt lakos hagyatékához tartozó ingóságokat egymint: szoba-, konyhabutorokat, edényfeléket, ágynemű-, fehér- és ruhaneműeket, továbbá ékszereket.

1931. október hó 28-án szerdán d. u. fél 3 órakor örökösök lakásán (Főutca 166 sz. alatt) a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett elárverezem. A vételi illetéket vevő tartozik fizetni, a vételár azonnal és készpénzben fizetendő és a vevő tartozik az általa megvett ingóságokat azonnal elszállítani.

Salgótarján, 1931. október 22.

A polgármester helyett: Nékám s. k. jegyző.

Balázs János, a Pécskö-ucca poétája. Amerre a városi mérnöki hivatal már lefektette a betoncsöveket s a Pécskö-patak nyitott medrében nem áztatják már lábukat a mórék fekete purdéi, mert bevonult a kultúra a Pécskö-országba, dalol egy fényes szemű, fekete haju fiú a dülledező viskók mécs világa mellett. Körülötte fáraó nótáskezü népe tanulja a zsebből kihegedülni a garast és fekete szemű szépségek kacagnak a különféle primások, brácsások felé. Őt ez mind nem érdekli. Inkább elnézi az O.F.B. házai megett haldokló utolsó nap-sugarakat és hallgatja a szíve zenéjét, mely különösen ilyenkor ősszel szomorú nótákat muzsikál. Mert

Októberben a sötét ég is ha az esőt szitálja, úgy látom, hogy keservesen könnyet sir az őszi tájra. De télen az ég a hidegtől nem tud zokogni többet, már akkor szürke szemébe fagnak a nehéz könnyek, Milyen szép a következő strófa is. Magasan a vadludak már dél felé repülnek vadul rohan az árvaság neki a lelkemnek. Ugy remégek, mintha én is tépett bokor lennék, melynek nyári koszoruját viharok letépték.

Másutt: Nem süt a nap, bus fellegek járják A nagy Isten magas mennyországát. Gyönyörű az apja sírjára irt vers: Hogyha oda elmehetnék bánatomtól könnyebb lennék, a jó Isten napvilágán, tiprott sírját megcsinálnám. Feldiszipeném a sír kertjét, Virágot is ültetgetnék, tán teremtnék tarka rétet s könnyeimmel öntözöm meg.

Érdemes volna a Pécskö-u. poétájával foglalkozni. A Devla az égből egy bankót is hullathatna a dülledező viskó fekete képű, de fehér lelkű lakójának, a cigány ország utolsó Mohikánjának. Szegény Balázs János, a líra meghalt és csodák sincsenek. — Tóth Mátyás dr.

Főtéren egy üzlethelyiség örök áron eladó. Cim a kiadóban.

Eladó motorkerékpár 500 kcm. „Rudge” készpénzért olcsón. — Cim a Vámőrségnél.

Eladó 1 drb. 103-as Hirschályha és 1 drb. 2 lámpás és teleses rádió hangszóróval. Cim a kiadóban.

Meghívó. A Nógrád vármegyei Tanítóegyesület „Salgótarjáni Köre” 1931. évi november hó 19-én d. e. fél 9 órától kezdődőleg tartja pedagógiai szeminárium értekezletét a salgótarjáni acélgyártelep-népiszkola tornatermében, melyre a tagokat és tanügybarátokat tisztelettel meghívjuk. Egyben felkérjük az előadók, hogy az elméleti előadás és gyakorlati tanítás teljesen kidolgozva, lehetőleg legelőre az értekezlet után a kir. tanfelügyelőnek átadandó.

Az adósvédelmi rendelet.

A hivatalos lap október 17-iki száma közli a kormány 5610/1931 számú rendeletét egyes hitelügyi kérdések szabályozása tárgyában. E szürke cím alatt messzemondó adósvédelem húzódik meg, amely egyfelől az elviselhetetlen kamatdrágaságnak szab határt, másfelől pedig a védrehajlási eljárást során lényeges könnyítéseket biztosít az adósoknak. A rendelet főbb tartalmát a következőkben ismertetjük:

A kamatmaximum megállapítása.

A rendelet megállapítja, hogy milyen nagyságú kamatot lehet bírói uton érvényesíteni. E tekintetben különbség teendő az október 17-ike előtt már lejárt, de eddig a napig még fennálló kamatkövetelések és azon kamatok között, amelyek október 17-ike után járnak le. A már lejárt régi kamatok fejében október 17-ike után bírói uton csak a tőkének évi nyolc százalékos kamata lehet érvényesíteni, ellenben az október 17. után lejárt kamatkövetelésből a bíróság csak a tőkének évi 12 százalékat ítélheti meg. (Amennyiben az adós késedelmi kamat helyett az 1923 évi XXXIX. t.c.-ben foglalt rendelkezések szerint kártérítéssel tartozik, úgy e kártérítés fejében is csak a tőkének 12 százaléka érvényesíthető bírói uton.) Az október 17-ike előtt kamat fejében a nyolc százaléknál nagyobb kifizetett összeget az adós sem vissza nem követelheti, sem a tőketörlesztésbe be nem tudhatja. Ellenben a tőketörlesztésbe tudhatja be azt az összeget, amit kamat, vagy kártérítés címén 12 százalékon felül teljesített. Ha pedig tőketartozás már nem áll fenn, úgy a 12 százalékon felül fizetett kamatot az adós visszakövetelheti.

Ha a közgazdasági és pénzügyi viszonyok a kamat-maximum megváltoztatását teszik szükségessé, úgy a bírói uton érvényesíthető legmagasabb kamatmértéket a rendelet által megalkotott Országos Hitelügyi Tanács határozza meg esetről-esetre és ettől fogva ez az új kamat maximum lesz irányadó. Ugyancsak ez az országos hitelügyi tanács megállapítja a pénzintézeteknél elhelyezett betétek kamatát is.

A megállapított kamat-maximumnál magasabb kamatkövetelés fizetésére a bíróság nem kötelezhet. Az ilyen magasabb kamat bevezetése, vagy biztosítása végett semmiféle biztosítást, vagy végrehajtást el nem rendelhet és nem fogadtathat. A magasabb kamat követelés biztosítására jelzálogbekebelezést, vagy előjegyzést sem rendelheti el. Ha pedig magasabb kamatra van már jelzálog bekebelezve, úgy ez a zálogjog csak a megállapított kamat-maximum határáig érvényes. Ha kölcsönszerződésben a kölcsönvevők a tényleg felvett összegnél nagyobb összeg visszafizetésére kötelezte is magát, a bíróságnak csak a valóban felvett tőkeösszeget állapítja meg és a maximális kamatot ezen tőke után számítja.

Igen fontos rendelkezés az, hogy a nyolc, illetve 12 százalékos kamatmaximumban már mindenféle mellékjárnak is (kötér, jutalék, folyószámlaköltség és bármely egyéb melléktartozás) benne foglaltatik. Amikor az adós fizet, úgy a hitelnyújtással üzletszerűen foglalkozó hitelezők (pénzügyintézet, bankár) az adósnak köteles írásbeli elszámolást adni.

Ha a pénzintézet a maximális kamat tekintetében megállapított korlátozásokat ismételtelen megszegi, úgy az Országos Hitelügyi Tanács elrendelheti, hogy a Pénzügyintézet Központ a pénzintézet ügyvitelét és ügykezelését kiküldött utján vegye megfigyelés alá. A P.K. azt állapítja meg, hogy a pénzintézet működése fenn nem tartható, úgy az Országos Hitelügyi Tanács elrendelheti a pénzintézet kényszerfelszámolását, ha csak az illető pénzintézet más pénzintézettel való egyesülését nem határozza el. Ezzel a rendelettel elérni azt, hogy nem életképes pénzintézetek megszűnjenek és hogy a pénzintézetek nagy száma, amely egyik oka a mai kamatdrágaságnak, egyesülés útján csökkenjen. Kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetjük az az üzletszerű hitelező, aki a maximális kamatnál nagyobb kamatot fogad el, vagy aki az adósnak fizetés esetén írásbeli elszámolást nem ad. A kamat-maximumra vonatkozó szabályok bejegyzett kereskedőknek kölcsönös kereskedelmi üzleteikből eredő, követeléseire nem terjed ki.

Mint ezekből látjuk, a nyolc, illetve a tizenkét százalékos legmagasabb kamat megdönt mindent, ezt a kamatmértéket meghaladó szerződéses megállapodást, valamint a magasabb kamatra bekebelezett zálogjogot, bírósággal megítélt magasabb kamatot és ilyen magasabb kamat behajtására vezetett végrehajtási zálogjogot.

Árverések és zárlat elhalasztása.

A rendelet szerint az önhibáján kívül fizetéseketlen helyzetbe került gazda kérelmére a bíróság az árverés, valamint az ingatlan haszonvételére vezetett zárlat elrendelését, vagy fogantatását elhalasztja. Az ilyen halasztást kérhetik: 1) azok a gazdák, akik a földteherrendezési eljárás megindítását sikertelenül kérelmezték, 2) az olyan földbirtokosok, akik földbirtokának kataszteri listája jövedelme ezer pengőt meg nem halad és végül 3) azok, akiknek a földbirtok fő jövedelmének forrásuk. Azonban ezek is csak az esetben kaphatnak a bíróságtól az árverésre vagy zárlatra halasztást, ha hitelt érdemlően kimutathatják, hogy valami elemi csapás folytán beállt rossz termés, vagy az állatok elhullása, vagy egyéb önhibáján kívül gazdaságát ért súlyos károsodás miatt jutott abba a helyzetbe, hogy kötelezettségének egyelőre nem tud eleget tenni. Az ilyen halasztásnak tehát nélkülözhetetlen előfeltétele, hogy valamely hasonló okból állott legyen be a gazda fizetéseketlensége. Hogy a halasztás mennyi időre szól, azt a bíróság belátása szerint állapítja meg, nem terjedhet azonban tovább, mint legfeljebb 1932 október 31-ig. Ha a bíróság helyt ad a halasztási kérelemnek, úgy a kitűzött határidő lejártá előtti a végrehajtás az ingóságok felfoglalásán, ingatlanok tekintetében a végrehajtási jelzálogjog bekebelezésén túl nem terjedhet.

Általában véve az ingatlant végrehajtási árverésen eladni nem lehet, ha az elért árverési vételár a végrehajtó követelését megelőző rangsorban kielégítendő terheket teljesen fedezi. Ez az úgynevezett fedezeti elv, amely a rendelettel most már általánossá válik az ingatlan árverésekre nézve. A bíróság megállapítja a legkisebb vételárösszeget és ezt beveszik az árverési hirdetménybe is.

Ingóságokat 1932 évi október hó 31-ik napjáig a kikiáltási ár 2/3-ad részénél alacsonyabb áron árverésen nem lehet eladni. Ez a mostanán szokásos elkötvátyélést fogja megakadályozni. Ezenkívül az olyan ingóság árverésében, amelyek kikiáltási ára ezer pengőt meghalad, csak az vehet részt, aki az ingóság kikiáltási árának egy tized részét bnatpénzül leteszi. Ez biztosítja azt, hogy az árveréseken komoly vevők vegyenek részt.

A rendelet gondoskodik mindezen kívül arról is, hogy a végrehajtást szenvedő adóst ne lehessen felesleges módon tulságosan nagy végrehajtási költségekkel terhelni. E célból felfoglalásnál, avagy biztosítási végrehajtás után kielégítési végrehajtás fogantatásánál körülírja, hogy mily esetben terelhető meg az adós az ilyen gyakran felesleges végrehajtások költségeivel. Mindezen ismételt végrehajtások fogantatása alkalmával a helyszínerre való kiszállítás mellőzendő, nehogy ezzel is az adósnak felesleges költséget okozzanak.

Az adósvédelmi rendelet szerencsésen megoldja azt a nehéz feladatot, hogy moratórium nélkül az önhibáján kívül bajba jutott adóst lélekzethez juttassa. Az adósvédelemnek ezzel a mértékével a hitelezőt követelésének érvényesítésében és behajtásában nem gátolja, amennyiben csak a legszükségesebb és legméltányosabb esetekben ír elő némi várakozást. A kamatmaximum megállapítása pedig a mai súlyos gazdasági helyzetben okvetlenül szükséges és indokolt, de gondoskodás történt arról, hogy a kamathatárok rugalmasan a mindenkori pénzügyi és gazdasági helyzethez simuljanak.

Eladó adómentes új lakóház elköltözködés miatt 114 □-öln mely áll: 1 szoba, konyha, és mellékhelyiségekből. Cim Fő-utca 145 szám.

A vér föllírásítása céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

Egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel a Fő-utcaon azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélszékességnél, ronyhe emésztésnél, anyagszerezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több utattörője megállapította, hogy a **Ferenc József** viz abszolút megbízható hashajtó. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Kiadó. kétszobás lakás a Fő-utca 214 szám alatt.

A salgótarjáni kir. járásbírói mint telekkönyvi hatóság.

2355—1931. tksz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Dr. Varga Kálmán végrehajtónak Molnár Miklós és neje szül. Dandó Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében tkvi hatóság a végrehajtó kérelme következtében az 1881. LX t. c. 144. 146 és 147 §§ értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 25 P. tökékövetelés és 8 P. eddig megállapított 12 P. költség, valamint a csatlakozottak kimondott Starjáni tkptár 900 P.

A starjáni kir. bíróióság területén lévő Somokőújfalui községben levő, s a somokőújfalui 870 sz. tkiben iktatva 524 hrsz. alatt foglalt „szántó” ingatlanból, végrehajtást szenvedőknek B 23—24 soroz. szerint nevében álló illetőségekre, 1000 P kikiáltási áron, mindazonáltal a Mechnisch — Schlesische Bank, burni Cégnek javára B 22 alatt bekebelezett közszénkiaknázási szolgalmi jognak fenntartásával.

A tkvi hatóság az árverésnek Somokőújfalui községében megállapította 1931 évi november hó 5 napjának délelőtti 10 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881. LX t. c. 150 §-a valamint az 1927 évi XXXI. t. c. 25 §-a és a 24000 929 I. k. a 24000 929 Sz. u. 6—10 §§-ai alapján a következőkben állapítja meg:

Az árverés alá eső ingatlant a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet. (1908:XLII. t. c. 25 §.)

Az árverelni szándékozók kötelesek bnatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított oवादékképes értékpapíroban a kiküldötttel letenni, vagy a bnatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t. c. 147, 150, 170 §§; 1908: XLII. t. c. 21. §).

Salgótarján, 1931. évi április hó 24-én.

Zelenka Ottó sk. kir. jb. elnök.

Kiadmány hitelesül:

Csomor Mátyas telekkönyvvezető.

Donászy Viktor MAGYAR DIVATÁRUHÁZA FŐ-TÉR. SALGÓTARJÁN. FŐ-TÉR.

Tisztviselők figyelmébe!

Minden kereskedőt és iparost érint az, hogy a kormány, a város és egyes vállalatok a tisztviselők fizetését leszállították. A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel pedig a gyárosok és nagykereskedők a kiskereskedőknek és iparosoknak a hitelt nagyrésztben megszüntették.

Ennélfogva a kereskedők, a legjobb akarat mellett is csak ritka esetben és rövidlejáratu hitelt tudnak nyújtani vevőközönségüknek. Tudva azt, hogy a tisztviselők ruházati bevásárlásait ez a fizetescsökkenés megnehezíti, azért elhatároztam, hogy mint e szakmában egyedül álló keresztény divatárúkereskedő, nemcsak a köztisztviselőknek, hanem az összes igazolvánnyal bíró tisztviselőnek 5°-os készpénzkedvezményt nyújtok, amelyet a vásárlás alkalmával azonnal levonásba hozok.

Szabott árak! Szolid és pontos kiszolgálás!

A tisztviselők pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

Maradok tisztelettel: **DONÁSZY VIKTOR**
„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

Gyöngyössy Dezső cipőüzem

Salgótarján (Telefon 47.) Pécskö-utca 2. (Kainer-ház.)

Készít rendelésre a legolcsóbban felelősség mellett:

- I. osztályu orthopéd cipőt,**
- I. osztályu férfi-, női-, gyermek varrott és szeges cipőt.**
- I. osztályu tisztli és egyéb csizmát valamint téli (halina) csizmát!**
- Sport cipőt!**

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

24 Sz. 25 V.

28. Sz. 29. Cs.

31 Sz. 1 V.

Porzsoló vágyak
Fősz.: Greta Garbo

Játék az élettel
Fősz. Liane Haid.

Jön!

Jön!

Éva leánya
Anny Ondra

VIZÖZÖN

Kezdete: szerdán csütörtökön és szombaton este 8 órakor, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.